

Leden Vaste Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. mevrouw drs. E. de Kler
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum	30-06-2017	Onderwerp	basisondersteuning
Briefnr.	594339 ESL/HP	Inlichtingen	06 52304334

Geachte leden van de Vaste Commissie,

Al sinds de invoering van passend onderwijs pleit de Algemene Onderwijsbond voor één landelijk niveau van basisondersteuning: de ondersteuning die iedere school moet kunnen bieden. De politiek besloot dit los te laten en iedere regio zelf te laten bepalen hoe hoog dit niveau moet zijn. Dit betekent dat een leerling in de ene regio valt onder de basisondersteuning en in de andere regio onder extra ondersteuning. Dit zorgt niet alleen voor ongelijkheid, maar ook voor veel onduidelijkheid. De AOb vraagt de politiek met de kennis van nu nogmaals na te denken over één landelijk niveau van basisondersteuning.

Basisondersteuning in de wet

De AOb vindt dat er in de wet een omschrijving moet komen van basisondersteuning.¹ Dit is de bodem van ondersteuning die iedere school moet hebben, regulier en speciaal. Daar bovenop kan een school extra ondersteuning bieden, bijvoorbeeld op het gebied van gedragsproblemen. Op deze manier hebben scholen de vrijheid om zich te specialiseren en te profileren, maar is het tegelijkertijd voor iedereen duidelijk welke ondersteuning er op school aanwezig is en wanneer er een beroep gedaan kan worden op geld voor extra ondersteuning. Hier is nu geen sprake van.

Waar blijft het geld voor extra ondersteuning?

Vóór de invoering van passend onderwijs was er een landelijke indicatiecommissie. Deze commissie stelde vast welke zorg of ondersteuning een leerling nodig had, in de vorm van een persoonlijk budget (de zogenaamde rugzak). Sinds 2012 zijn er geen rugzakjes meer, maar krijgen de nieuw opgerichte samenwerkingsverbanden de oude rugzakgelden om het vervolgens weer over de scholen te verdelen. Op zich niet heel ingewikkeld, maar er zitten een paar kinken in de kabel die ervoor zorgen dat we op dit moment geen idee hebben óf en waaraan dit geld wordt besteed. Dit zegt de AOb niet alleen, ook de Algemene Rekenkamer² trok die conclusie in een recent rapport.

---

¹ Gedacht kan worden aan een zelfde soort constructie als bij de omschrijving van de kerndoelen. De basis is omschreven, waardoor verdere invulling op scholen mogelijk is.

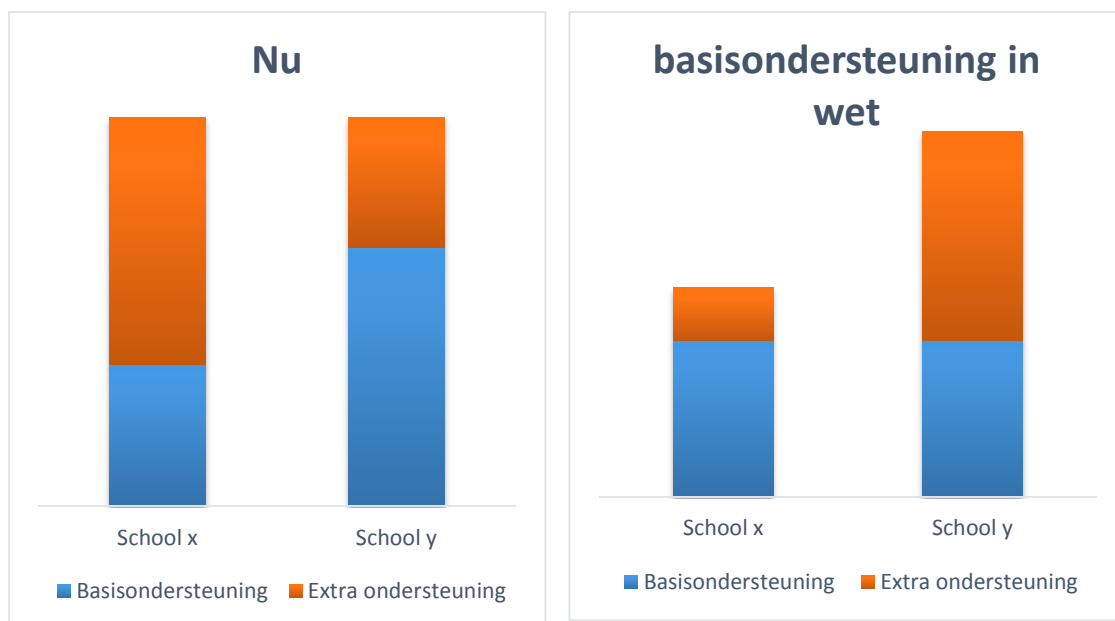
² Algemene Rekenkamer (2017). Resultaten verantwoordingsonderzoek 2016. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Rapport bij het jaarverslag.

We hebben op dit moment geen idee of passend onderwijs nu werkt. Geen idee waar het geld terecht komt. Geen idee of er meer geld nodig is of misschien wel minder. Doordat we het overzicht zijn kwijtgeraakt weten we ook niet aan welke knoppen we moeten draaien. De AOb vindt dit zorgelijk, want het gaat ten koste van leerlingen, leraren, scholen en dus de kwaliteit van ons onderwijs. Er moet actie worden ondernomen om een helder beeld te krijgen. Een kritische blik op de lumpsum is daarbij van groot belang³, maar wat de AOb betreft is het ook belangrijk om één niveau van basisondersteuning vast te leggen in de wet.

Basisondersteuning: lastig te omschrijven

Punt van kritiek bij de invoering van passend onderwijs was vooral dat het lastig zou zijn om één niveau van basisondersteuning te omschrijven. Dus werd het aan de samenwerkingsverbanden overgelaten. Met de invoering van passend onderwijs mochten zij zelf het niveau van basisondersteuning en extra ondersteuning omschrijven en zelf bepalen hoe het geld verdeeld ging worden. Dit zorgt voor gekke situaties. Zo kan een leerling met een bepaalde vorm van autisme in het ene samenwerkingsverband in aanmerking komen voor extra ondersteuning, maar in een ander samenwerkingsverband vallen onder de basisondersteuning.

Daarbij zie je dat in de ondersteuningsplannen de basis- en extra ondersteuning vaak in vage en ruime termen is omschreven, waardoor het voor leraren, ouders en schooldirecteuren onduidelijk is wat er nu precies bedoeld wordt. Dit leidt tot discussie op en rondom scholen. Welke ondersteuning moet ik nu kunnen bieden? Waarom wordt mijn kind geweigerd? Heb ik recht op extra ondersteuninggeld vanuit het samenwerkingsverband?

Figuur 1: Situatie nu ten opzichte van situatie als basisondersteuning is omschreven in de wet. Iedere school heeft hetzelfde niveau van basisondersteuning, maar verschilt in niveau van extra ondersteuning.

Angst voor te weinig ambitie

Staatssecretaris Dekker zegt bang te zijn dat één niveau van basisondersteuning een minimum gaat worden. Dat scholen straks geen ruimte meer hebben om innovatief te zijn of dat ze niet meer de uitdaging zullen voelen om zich ergens op te profileren.

³ Zie plan lumpsum 2.0 van de AOb: http://www.aob.nl/doc/aoblumpsum2_0_juni2017.pdf

De AOb deelt deze angst niet. Met één landelijk niveau van basisondersteuning kent iedere school straks dezelfde standaardzorg. Om te bepalen wat dat standaardniveau moet zijn kan gekeken worden naar wat gemiddelde reguliere scholen nu al bieden. Vaak gaat het dan om zaken als het bieden van ondersteuning voor lichte taal- en rekenproblemen, gedragsproblemen of dyslexie. Alles wat daar dan bovenop komt is extra ondersteuning, dus daar is ook extra budget voor nodig. Over dat aspect worden in samenwerkingsverbanden afspraken gemaakt en zo wordt de aanvullende zorgvraag onder de deelnemende scholen verdeeld. Het samenwerkingsverband moet immers een dekkend aanbod kunnen bieden.

Duidelijkheid en zichtbaarheid

Op deze manier wordt het voor iedereen veel duidelijker dat het geld voor extra ondersteuning ook aan extra ondersteuning besteed wordt. Daarbij wordt het voor lerarenopleidingen duidelijker waar zij toekomstige leraren voor op moeten leiden. Scholen hebben met de invoering van één landelijk niveau van basisondersteuning niet minder maar meer ruimte om innovatief te zijn. Het wordt namelijk veel beter zichtbaar wanneer je als school iets extra's biedt. Dit kan dan ook duidelijker gefinancierd worden vanuit het extra ondersteuningsgeld. Zo komt het geld beter terecht waar het hoort, wordt innovatie en extra inzet beloond en zijn geldstromen beter te volgen.

De vrijheid van schoolbesturen

Tornt de AOb hiermee aan de vrijheid van schoolbesturen? Misschien wel, maar de vrijheid van schoolbesturen mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van ons onderwijs. Niet alleen leerlingen, ouders en onderwijspersoneel hebben recht om te weten wat er met het geld gebeurt, ook de samenleving dient te weten dat het geld goed besteed wordt. Daarbij vinden wij dat het onderwijspersoneel meer zicht en zeggenschap moet krijgen op de inzet van extra ondersteuningsmiddelen.

Een eerste stap naar beter passend onderwijs

Wij gaan door met onze lobby voor één landelijk niveau van basisondersteuning. Het is goed om te zien dat er bij de politiek al voorzichtig draagvlak ontstaat. De werkgeversraden (PO Raad, VO Raad en MBO Raad) zullen hier niet in mee willen gaan, maar ik hoop van harte dat leraren, leerlingen, ouders, personeel én politiek gezamenlijk opstaan om een eerste stap te zetten naar beter passend onderwijs.

Met vriendelijke groet,

Liesbeth Verheggen
Voorzitter Algemene Onderwijsbond